

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wstęp / 17

Rozdział I

Administracja podatkowa i jej podmioty / 23

1. Administracja podatkowa a administracja publiczna uwagi ogólne / 23
2. Miejsce organu administracji podatkowej w systemie organów administracji publicznej / 31
3. Pojęcie organu podatkowego i 46
4. Władza skarbową, organ finansowy, organ podatkowy, organ skarbowy - porządek terminologiczny / 55
5. Typologia organów podatkowych / 64

Rozdział II

Ewolucja kształtowania się administracji podatkowej w Polsce / 70

1. Odbudowa polskiej państwowości i unifikacja przepisów skarbowych / 70
2. Kształtowanie modelu administracji podatkowej w II Rzeczypospolitej w latach 1918-1933 / 73
 - 2.1. Organy powołane do wymiaru i poboru należności Skarbu Państwa / 73
 - 2.2. Organy administrujące podatkami komunalnymi / 88
 - 2.3. Administrowanie wymiarem i poborem podatków z udziałem podatników / 93
3. Przebudowa modelu administracji podatkowej w latach 1934-1939 / 100
 - 3.1. Reforma administracji podatkowej wdrożona ordynacją podatkową z 1934 r. / 100
 - 3.2. Skład i organizacja komisji odwoławczych / 108
 - 3.3. Właściwość organów podatkowych / 112
 - 3.4. Administracja podatkowa w Polsce w 1939 r. / 115
4. Model administracji podatkowej w latach 1946-1980 / 119
5. Model administracji podatkowej w latach 1980-1997 / 139

Rozdział III

Podstawy prawnoustrojowe organizacji współczesnego modelu administracji podatkowej w Polsce oraz funkcjonowania tworzących ją organów / 149

1. Uwagi ogólne / 149
2. Systematyka organów podatkowych w ordynacji podatkowej / 154
 - 2.1. Rezygnacja z definicji na rzecz wyliczenia podmiotów - organów podatkowych / 154
 - 2.2. Dwuinstancyjność postępowania podatkowego jako element różnicujący organy podatkowe / 160
3. Właściwość organów podatkowych / 167
 - 3.1. Uwagi ogólne / 167
 - 3.2. Właściwość rzeczowa / 168
 - 3.3. Właściwość miejscowa / 172
 - 3.4. Właściwość instancyjna i delegacyjna / 188

- 3.5. Spory kompetencyjne o właściwość między organami podatkowymi / 188
 - 3.5.1. Spory pozytywne i negatywne / 189
 - 3.5.2. Rozstrzyganie sporów o właściwość / 191
 - 3.5.3. Konsekwencje wydania rozstrzygnięcia w sprawie przez organ niewłaściwy / 192
- 4. Wyłączenie organu podatkowego oraz pracownika tego organu od załatwienia sprawy / 194
 - 4.1. Uwagi ogólne / 194
 - 4.2. Wyłączenie organu podatkowego / 195
 - 4.3. Wyłączenie pracownika organu podatkowego / 199
- 5. Szczególna pozycja ministra właściwego do spraw finansów publicznych / 205
 - 5.1. Uwagi ogólne / 205
 - 5.2. Minister Finansów jako organ podatkowy / 206
 - 5.3. Minister Finansów jako organ nadzoru / 208
 - 5.4. Moc wiążąca interpretacji ogólnych Ministra Finansów w odniesieniu do organów podatkowych i organów kontroli skarbowej / 218
 - 5.5. Akty wewnętrznego kierownictwa Ministerstwa Finansów jako wykładnia przepisów podatkowych w procesie ich stosowania przez organy podatkowe / 222
- 6. Wydawanie przez organy podatkowe interpretacji indywidualnych przepisów prawa podatkowego / 223
 - 6.1. Uwagi ogólne / 223
 - 6.2. Wydawanie interpretacji indywidualnych przez Ministra Finansów / 226
 - 6.3. Wydawanie interpretacji indywidualnych przez samorządowe organy podatkowe / 235

Rozdział IV

Podstawowe problemy związane z organizacją i funkcjonowaniem organów podatkowych w Polsce / 238

- 1. Uwagi ogólne w kwestii krytycznego wizerunku służb skarbowych w Polsce / 238
- 2. Problemy wynikające z błędów legislacyjnych w przepisach określających status organów podatkowych / 250
 - 2.1. Wadliwa redakcja art. 13 o.p. / 250
 - 2.2. Brak uregulowania kwestii organów mogących pełnić funkcje organów podatkowych oraz organów quasi-podatkowych / 257
 - 2.3. Nazewnictwo organów odwoławczych / 270
 - 2.4. Skomplikowane określenie właściwości organów podatkowych / 276
 - 2.5. Luki w regulacji dotyczącej rozstrzygania sporów o właściwość / 290
- 3. Problemy wynikające ze struktury modelowej administracji podatkowej i zasadności istnienia niektórych organów podatkowych / 295
 - 3.1. Zasadność funkcjonowania organów celnych jako organów podatkowych / 295
 - 3.2. Zasadność powołania urzędów skarbowych dla tzw. dużych

- podatników / 302
- 3.3. Zasadność istnienia urzędów skarbowych w dotychczasowej liczbie a problem efektywności administracji podatkowej / 309
- 3.4. Potrzeba istnienia jednego organu orzekającego w II instancji w zakresie podatków państwowych / 312
- 3.5. Potrzeba udziału przedstawicieli podatników w orzekaniu w 11 instancji / 314
- 3.6. Konieczność przekazania gminnym organom podatkowym możliwości realizacji podatków stanowiących dochody gmin / 316
- 3.7. Status i pozycja dyrektora urzędu kontroli skarbowej i Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej w strukturze administracji skarbowej / 319

Rozdział V

Problematyka koordynacji działań oraz współpracy podmiotów administracji podatkowej w Polsce / 328

1. Instytucjonalizacja współpracy w ramach administracji podatkowej - uwagi ogólne / 328
2. Współdziałanie organów administracji skarbowej w ramach Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych - raport badawczy / 340
- 2.1. Metodyka badań / 340
- 2.2. Realizacja ustawowych zadań Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych w świetle badań / 341
- 2.2.1. Kreowanie na obszarze województwa polityki podatkowej, celnej i kontrolnej państwa / 341
- 2.2.2. Przedmiot posiedzeń Wojewódzkiego Kolegium Skarbowego / 342
- 2.2.3. Zgłaszanie przez Wojewódzkie Kolegia Skarbowe inicjatyw i rozwiązań normatywnych / 344
- 2.2.4. Koordynacja działań kontrolnych, w tym typowanie podmiotów przewidzianych do kontroli / 348
- 2.2.5. Organizacja posiedzeń Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych / 353
- 2.2.6. Uczestnictwo osób trzecich w posiedzeniach Wojewódzkiego Kolegium Skarbowego / 355
- 2.3. Pozytywne aspekty funkcjonowania Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych zdaniem ich przewodniczących / 358
- 2.4. Podstawowe utrudnienia zakłócające pracę Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych - postulowane rozwiązania usprawniające / 359
- 2.5. Przydatność instytucji Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych dla współdziałania organów podatkowych i organów kontroli skarbowej / 360
- 2.6. Ocena przez badanych statusu prawnego i regulacji normatywnych powołujących Wojewódzkie Kolegia Skarbowe / 361
3. Ocena i wnioski końcowe / 363
4. Problematyka współdziałania organów podatkowych przy stosowaniu ulg i zwolnień uznaniowych / 369

Rozdział VI

Modele administracji podatkowej w wybranych państwach Unii Europejskiej / 376

1. Uwagi ogólne / 376
2. Administracja podatkowa Niemiec / 377
3. Administracja podatkowa Francji / 385
4. Administracja podatkowa Czech / 394
5. Administracja podatkowa Litwy / 402

Rozdział VII

Wnioski końcowe / 408

1. Ocena projektów transformacji administracji podatkowej w Polsce / 408
 - 1.1. Ocena projektowanej reformy Krajowej Administracji Skarbowej / 408
 - 1.2. E-administracja a zmiany organizacyjno-strukturalne administracji podatkowej / 414
 - 1.3. Ocena postulowanych zmian w samorządowych kolegiach odwoławczych / 419
 2. Postulowane założenia reformy modelu administracji podatkowej w Polsce / 421
- Bibliografia / 439
- Wykaz orzecznictwa / 459